

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН, ЕТОЛОГІЯ ТА ПРОФЕСІЙНА
ЕТИКА»

Ступінь вищої освіти - **Магістр**
Спеціальність **211 Ветеринарна медицина**
Освітня програма **Ветеринарна медицина**
Рік навчання **2024-2025, семестр 6**
Форма навчання **денна** (денна, заочна)
Кількість кредитів ЄКТС **4**
Мова викладання **українська**

Лектор дисципліни	д. вет.н., професор Шевченко Лариса Василівна
Контактна інформація лектора (email)	тел. +380501931029 shevchenko_laris@ukr.net
URL ЕНК на навчальному порталі НУБіП України	https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2032 .

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Програма навчальної дисципліни передбачає розуміння того, що на тварині відображаються умови, в яких вона живе. **Благополуччя тварини** забезпечується, якщо вона здорова, перебуває в комфортних та безпечних умовах, отримує збалансовану годівлю, може поводитись природно, не страждає від неприємних станів таких, як біль, страх та стрес. Такий підхід охоплює всі аспекти життя тварини, включаючи відповідні умови у приміщенні, менеджмент, годівлю, профілактику та лікування хвороб, відповідальне гуманне поводження з нею та, в разі необхідності, гуманну евтаназію.

Етологія вивчає поведінку тварини, особливо у природних умовах. Студенти повинні отримати широке розуміння фундаментальних принципів та проблематики благополуччя та поведінки тварин. Базове розуміння місцевого, національного, регіонального та міжнародного законодавства щодо благополуччя тварин.

Вивчення питань **професійної етики** дозволяє у формі ситуаційних завдань, практичних тренувань оцінити та покращити усні та письмові комунікаційні навички студента, (напр.: написання історії хвороби, спілкування з клієнтом щодо лікування та діагностики; критичне читання та осмислення щодо епідеміології, імунології, мікробіології; публічні виступи. Розуміння кодексу професійної поведінки та ветеринарної етики; локального та національного законодавства та регламентів, що регулюють ветеринарну діяльність.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності (ЗК): 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 2. Прагнення до збереження навколишнього середовища

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК): 1. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН) 1. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів. 2. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження. 3. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ семінар- ські, лабораторні)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
Тема 1. Вступ. Предмет, методи та завдання дисципліни. Зв'язок із іншими дисциплінами. Кодекс професійної етики лікаря ветеринарної медицини України. Знайомство з дисципліною, техніка безпеки при виконанні практичних занять. Термінологія і методологія.	2/2	Знати історію становлення дисципліни, видатні особистості Обов'язок лікаря ветеринарної медицини Закони України, Європейські конвенції. Норми та нормативно-технічну документацію Вміти Аналізувати власні помилки і працювати над самовдосконаленням	Практика, оцінка та покращення усних та письмових комунікаційних навичок, напр.: написання історії хвороби, спілкування з клієнтом щодо лікування та діагностики; написання публічних виступів. Виконання самостійної роботи (в т.ч. в elearn)	4,7
Тема 2. Професійні традиції і етика лікаря ветеринарної медицини. Робоче місце лікаря ветеринарної медицини.	2/2	Розуміти відповідальність за бездіяльність та допущення лікарської помилки Розрізняти службове, професійне і приватне спілкування. Грамотно застосовувати термінологію і методологію Використовувати ветеринарну символіку та навички етичного спілкування з клієнтами		4,7
Тема 3. Комунікація. Службове спілкування лікаря ветеринарної медицини. Етичні та правові аспекти діяльності лікаря ветеринарної медицини. Закон України «Про захист тварин від жорстокого Поводження» від 21	2/2			4,7

лютого 2006 р. № 3447-IV				
Тема 4. Особистість лікаря ветеринарної медицини. Службове спілкування лікаря ветеринарної медицини	2/2			4,7
Тема 5. Професійні помилки лікаря ветеринарної медицини. Шляхи попередження професійних помилок лікаря ветеринарної медицини	2/2	Знати історію становлення дисципліни, видатні особистості. Закони України, Норми та нормативно-технічну документацію Вміти Оцінити особливості поведінки тварин за конкретних умов утримання, догляду та експлуатації Аналізувати поведінку тварин відповідно до їх природніх потреб	Практичні роботи застосуванням наукових етологічних методів спостереження, опитування, використанням сучасних засобів відеонагляду реєстрації. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn). Моделювання та оцінка впливу різноманітних умов поведінку тварин.	4,7
Тема 6. Етологія тварин. Предмет, методи і завдання дисципліни. Форми поведінкових реакцій тварин.	2/2			4,7
Тема 7. Форми поведінки тварин. Соціальна поведінка. Експрес-діагностика прояву активно-оборонної реакції у собак.	2/2	Розуміти вплив фізичних та біологічних факторів навколишнього середовища на життєдіяльність тварин та поведінкові особливості (абіотичні, біотичні та антропогенні фактори). Розрізняти та класифікувати потреби тварин, форми поведінки. Взаємодію між окремими особинами у співтоваристві. Соціальні стосунки.		4,7
Тема 8. Репродуктивна поведінка тварин. Шлюбно-сімейні стосунки. Турбота про потомство. Поведінкові реакції тварин у групах.	2/2			4,7
Тема 9. Агресивна поведінка тварин та її значення. Вивчення поведінки популяції безпритульних собак в умовах мегаполісу.	2/2	Застосовувати термінологію і методологію оцінки поведінки тварин Використовувати отримані знання в практичній роботі		4,7

Тема 10. Статевий диморфізм. Біологічні ритми та фотоперіодизм. Їх вплив на поведінку тварин. Видоспецифічна поведінка різних тварин.	2/2	Знати історію становлення дисципліни, видатні особистості. Закони України, Норми та нормативно-технічну документацію Вміти оцінити благополуччя тварин за критеріями 5 свобод	Здача практичної роботи у вигляді доповіді з презентацією та виступом. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	4,7
Тема 11 Благополуччя тварин. Гуманна освіта. Законодавчі акти. Європейські конвенції. Комплексна оцінка благополуччя тварин.	2/2	Аналізувати умови утримання тварин відповідно до їх природних потреб Розуміти негативний вплив скупченого (індивідуального – для стадних тварин) утримання, косметичних операцій тощо на самопочуття тварин	Розв'язок ситуаційних завдань.	4,7
Тема 12. Благополуччя свиней. Вимоги до благополуччя тварин під час забою та умертвіння.	2/2	Розрізняти поняття етика благополуччя, право благополуччя, кількісну оцінку благополуччя тварин. Застосовувати термінологію і методологію оцінки поведінки тварин		4,7
Тема 13. Благополуччя великої рогатої худоби. Методи оглушення продуктивних тварин перед забоєм.	2/2	Використовувати отримані знання в практичній роботі та для захисту тварин від жорстокого поводження.		4,7
Тема 14 Благополуччя птиці. Благополуччя сільськогосподарських тварин.	2/2			4,7
Тема 15. Критерії оцінки благополуччя тварин. Благополуччя птиці.	2/2			4,7
Всього балів за семестр				70
Залік				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу

Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)
------------------------------------	--

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження» від 21. 02. 2006 № 3447-IV Відомості Верховної Ради України. 2006. № 27. С. 230.
2. Європейська конвенція про захист домашніх тварин. Конвенцію ратифіковано Законом N 578-VII (578-18) від 18.09. – 2013.
3. Сінгер П. Визволення тварин. Київ: Пабулум, 2019. 456 с.
4. Александренко В. В. Поняття та способи жорстокого поводження з тваринами Юридична наука. 2015. № 6. С. 116-120.
5. Бондаренко Н. С. Ставлення населення до проблеми запобігання жорсткому поводженню з тваринами (за результатами соціологічного дослідження) Право і суспільство. 2015. № 3(3). С. 123-126.

Додаткова література

1. Зоріна З. О. Поведінка тварин К. Нака, 1999. С 39.
2. Копилян В. Кримінальна карність за жорстоке поводження з тваринами. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2009. №3. С. 1-7.
3. Кучерявий В.П. Благополуччя тварин, етологія та професійна етика.: Львів.: Світ, 2000. – 500 с.
4. Благополуччя тварин, етологія та професійна етика. За редакцією В.К. М'якушка. – К.: Урожай, 1992. – 260 с.

Інтернет-джерела

1. Ветеринарна деонтологія. Методичні рекомендації. Миколаїв. 2020. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7899/1/Veterynarna%20deontolohiia.pdf>
2. Панько І.С. Професійна етика лікаря ветеринарної медицини. Біла Церква, 2006. 272 с. Вид. 2-е, переробл. і допов. Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/2341708/>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень : [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua> Панько І.С. **Професійна етика** лікаря ветеринарної медицини. К., 1998. 240 с.
4. Керівний документ з аудиту благополуччя Wild Planet Trust <https://www.eaza.net/assets/Uploads/Areas-of-Activity/Animal-welfare/Docs/Ukrainian.pdf>